

Σχέδιο Δράσης

Πεδίο: Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο

Δείκτης: Σχέσεις μεταξύ των μαθητών

Τίτλος: Φίλος φίλεψε τον φίλο τριαντάφυλλο με φύλλο

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Τα τελευταία χρόνια με τον κορωνοϊό, τις συνθήκες της καραντίνας και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, παρατηρούμε μια αλλαγή στη συμπεριφορά των παιδιών ως προς την συναναστροφή με τους συμμαθητές τους, ενώ παρουσιάζονται και φαινόμενα κοινωνικού και πολιτισμικού αποκλεισμού ορισμένων μαθητών.

Τα παιδιά που το προηγούμενο διάστημα περνούσαν αρκετό χρόνο με την οικογένειά τους, δεν είχαν πολλές ευκαιρίες για επαφή κι επικοινωνία με συνομηλίκους τους κι άνοιγμα προς την κοινωνία, γενικότερα. Από το προηγούμενο σχολικό έτος μάλιστα, παρατηρήσαμε μια δυσκολία στις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών και τη μεταξύ τους συνεργασία. Παράλληλα, η ολοένα αυξανόμενη κι αντιστρόφως ανάλογη με την παιδική ηλικία χρήση ηλεκτρονικών συσκευών από τα νήπια(κινητά, ταμπλέτες κ.λπ.), αφενός, δεν έχει βοηθήσει στην κοινωνικοποίησή τους κι αφετέρου έχει συμβάλλει πιστεύουμε, σε μια αύξηση της επιθετικότητας, λόγω του μιμητισμού των παιδιών. Η γενικότερη κατάσταση της κοινωνίας μας, τέλος, με την οικονομική δυσχέρεια, την αγωνία για την επιβίωση και την δυσκολία αποδοχής της διαφορετικότητας, δεν αφήνει ανεπηρέαστη την ελληνική οικογένεια και τα παιδιά της, που καλούνται σε στρεσογόνες συνθήκες να αναπτυχθούν ομαλά και να κοινωνικοποιηθούν. Έτσι, επιλέγουμε τη συγκεκριμένη δράση, με στόχο να ενισχύσουμε τη συνεργασία των μαθητών, με τη διαμόρφωση κλίματος αλληλοσεβασμού, χωρίς συγκρούσεις κι εκφοβισμό.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Οι σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους επηρεάζουν σημαντικά την ποιότητα της σχολικής ζωής, την ανάπτυξη των μαθητών, ακόμα και την ίδια την φοίτησή τους και την σχολική διαρροή. Η βελτίωση των σχέσεων ανάμεσα στους μαθητές μπορεί να συμβάλει θετικά και στην ανάπτυξη καλών σχέσεων ανάμεσα στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, στην συνεργασία του σχολείου με τους γονείς και να προάγει την συνεργασία του σχολείου με φορείς. Στα πλαίσια της δράσης μπορούν επίσης να προωθηθούν καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και να αναπτυχθούν δράσεις που θα λειτουργήσουν συμπεριληπτικά για συγκεκριμένες ομάδες ή και μεμονωμένους μαθητές με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιείται προηγούμενη εμπειρία του σχολείου από συναφείς πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί στο παρελθόν, προκειμένου αυτές να ενισχυθούν και να παίξουν επικουρικό ρόλο στην υλοποίηση της δράσης. Για παράδειγμα, προτροπή των μαθητών και των γονέων και κηδεμόνων για κοινές δράσεις-συμμετοχή τους σε δραστηριότητες εκτός του σχολικού πλαισίου, δημιουργία θεατρικής ομάδας με την υποστήριξη εμψυχωτών εντός ή εκτός σχολικού πλαισίου κτλ.

B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών, η διαμόρφωση κλίματος αλληλοσεβασμού, χωρίς συγκρούσεις και εκφοβισμό, ώστε να δημιουργηθεί ένα ασφαλές, ευχάριστο και δημιουργικό περιβάλλον μάθησης.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

Α. Συνεργασία σχολείου-γονέων και κηδεμόνων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών

Β. Δημιουργία πλαισίου συμπεριφοράς των μαθητών στο σχολείο με την συμμετοχή εκπαιδευτικών, γονέων και κηδεμόνων και μαθητών

Γ. Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων (αυτονομία - επίλυση συγκρούσεων ενσυναίσθηση - αποδοχή της διαφορετικότητας - συμμετοχή στην ομάδα - καλλιέργεια δεσμών φιλίας).

Δ. Συμμετοχή των μαθητών στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες του σχολείου

Ε. Προώθηση της προσωπικής ανάπτυξης (αίσθημα του ανήκειν-θετική αυτοεκτίμηση)

Στ. Ανάπτυξη της προσωπικής ενδυνάμωσης (ανθεκτικότητα στη ματαίωση, το λάθος, την αποτυχία, την απώλεια)

Ζ. Ανάπτυξη της αυτορρύθμισης (αναγνώριση, έκφραση και διαχείριση συναισθημάτων, οριοθέτηση συμπεριφοράς μέσω κανόνων, που προκύπτουν από αυθεντικές καταστάσεις στην τάξη και την ομάδα)

Η. Πρακτικές αποτελεσματικής αντιμετώπισης περιστατικών σχολικού εκφοβισμού και βίας

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

Α. Διαμορφώνονται ουσιαστικοί και αποτελεσματικοί τρόποι επικοινωνίας ανάμεσα στο σχολείο και τους γονείς και κηδεμόνες σχετικά με την συμπεριφορά των μαθητών

Β. Επιτυγχάνεται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στην δημιουργία και εφαρμογή του πλαισίου επικοινωνίας και συμπεριφοράς στο σχολείο

Γ. Οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν αποτελεσματικές πρακτικές για την πρόληψη και αντιμετώπιση συγκρούσεων και αρνητικών συμπεριφορών μεταξύ των μαθητών

Δ. Επιτυγχάνεται η βέλτιστη συμμετοχή των μαθητών στις δραστηριότητες του σχολείου και στις εκδηλώσεις που συναποφασίζονται

Ε. Οι αρνητικές συμπεριφορές μεταξύ μαθητών παρουσιάζουν φθίνουσα πορεία

Στ. Διαπιστώνεται η βελτίωση της αυτοεκτίμησης, της προσωπικής ενδυνάμωσης, της ενσυναίσθησης και των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Οι ενέργειες - δράσεις για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου δράσης, διατρέχουν όλη την σχολική χρονιά και είναι οι ακόλουθες:

A. Προσδιορισμός και ιεράρχηση προβλημάτων

Η ομάδα δράσης αξιοποιεί δεδομένα του σχολείου (Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής, Απουσιολόγιο, καταγραφή-εμπειρία των εκπαιδευτικών) για την ομαδοποίηση των προβλημάτων και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων.

B. Ανάδειξη κατάλληλων εκπαιδευτικών μεθόδων

-Ανταλλαγή απόψεων από τους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας και καταγραφή εκπαιδευτικών μεθόδων και πρακτικών διαχείρισης, όπως: συνεργατική μάθηση, βιωματική παιδαγωγική, παιχνίδια ρόλων, αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας, στρατηγικές και εργαλεία διαμόρφωσης δεξιοτήτων συμπεριφοράς κ.λπ.

-Συνδιδασκαλίες των εκπαιδευτικών

Γ. Επιμόρφωση γονέων και κηδεμόνων

Οργάνωση επιμορφωτικών συναντήσεων για γονείς και κηδεμόνες πάνω σε θέματα που αφορούν τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών, τις δυσκολίες και τα προβλήματα συμπεριφοράς, την προσαρμογή στη σχολική ζωή, την καλλιέργεια επικοινωνιακών δεξιοτήτων, ανάπτυξης της ενσυναίσθησης κ.λπ.

Δ. Ανάπτυξη της συνεργασίας σχολείου – γονέων και κηδεμόνων

Αναπτύσσονται τρόποι ενδυνάμωσης της συνεργασίας με τους γονείς και κηδεμόνες μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας, ανάπτυξης του σχολικού ιστολογίου από κοινού, τακτικών συναντήσεων με την/τον Υπεύθυνο/η Τμήματος, παροχή ενημερωτικού υλικού, συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, και ενεργούς συμμετοχής τους στην σχολική ζωή και δράση.

E. Εκπόνηση πλαισίου κανόνων επιθυμητής συμπεριφοράς στο σχολείο

Η σχολική μονάδα εκπονεί με την συνεργασία μαθητών και γονέων και κηδεμόνων πλαίσιο κανόνων επιθυμητής συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον, ο οποίος κοινοποιείται στην σχολική κοινότητα (π.χ. ανάρτηση στον Πίνακα Ανακοινώσεων κάθε τμήματος) και διαχέεται ευρύτερα (π.χ. μέσω ανάρτησής τους στην ιστοσελίδα του σχολείου). Οι περιπτώσεις παραβίασης των κανόνων γίνονται αντικείμενο προβολής – μελέτης και ανάλυσης – ανάδειξης εναλλακτικών πρακτικών στην τάξη με συμμετοχή των παιδιών, με απόλυτο σεβασμό και χωρίς την στοχοποίηση συγκεκριμένων μαθητών - «παραβατών»

ΣΤ. Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων

Η συμμετοχή των μαθητών σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας (π.χ. εκδηλώσεις πολιτιστικού και ψυχαγωγικού περιεχομένου, ομαδικών, παραδοσιακών παιχνιδιών, παιχνιδιών ρόλων και αθλοπαιδιών, κοινωνικών δραστηριοτήτων, μαθητικών ομίλων, εθελοντικών δράσεων κ.λπ.) ενισχύει τις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών, δίνει ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων και κλίσεων, ευνοεί τη συνεργασία και την ευγενή άμιλλα, διευκολύνει την έκφραση και την εκτόνωση των εντάσεων με δημιουργικό τρόπο, συντελεί στη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος

Ζ. Οι μαθητές ασκούνται στη διαμόρφωση και ενδυνάμωση δεξιοτήτων για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων

Με τη χρήση βιωματικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων (πχ. δραματοποίηση, το θεατρικό παιχνίδι, η προσομοίωση ρόλων) επιχειρείται η έκφραση των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς των μαθητών, όπως επίσης και η καλλιέργεια δεξιοτήτων για την ειρηνική επίλυση προβλημάτων (διαπραγμάτευση, διαμεσολάβηση, αντιπαραβολή επιχειρημάτων και ευγενής συζήτηση θέσεων, όπως το «Συμβούλιο της τάξης» της παιδαγωγικής Freinet κ.λπ.)

Η. Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της δράσης στο τέλος του σχολικού έτους περιλαμβάνει:

- Ανάρτηση δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του σχολείου
- Οργάνωση εκδηλώσεων παρουσίασης με τη μορφή ανοιχτής εκδήλωσης στους γονείς και την τοπική κοινωνία, με έκδοση σχετικών εντύπων, καταχωρήσεις σε τοπικές εφημερίδες, πρόσκληση φορέων κλπ.)

2. Οργανωτικές δομές

Την κύρια ευθύνη για την υλοποίηση της δράσης έχει ο σύλλογος διδασκόντων σε συνεργασία με τη μαθητική κοινότητα και την συμμετοχή των γονέων και κηδεμόνων. Μπορούν να αξιοποιηθούν ειδικοί επιστήμονες (πχ. εμπυχωτές, εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι, συμβουλευτικοί ψυχολόγοι, σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί, πανεπιστημιακοί καθηγητές)

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Η υλοποίηση της δράσης δεν απαιτεί παρεμβάσεις-αλλαγές στην οργάνωση της σχολικής ζωής. Για την υλοποίηση της δράσης είναι πιθανόν να απαιτηθεί χρόνος για την πραγματοποίηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους γονείς σε συνεργασία με το ΚΕ.Π.Ε.Π.Ψ.Η. Μεσσηνίας

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Α. Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές της σχολικής μονάδας

Β. Οι γονείς και κηδεμόνες των μαθητών

Γ. Ειδικοί επιστήμονες (εμπυχωτές, εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι, συμβουλευτικοί ψυχολόγοι, σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί, πανεπιστημιακοί καθηγητές)

Δ. Η Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου

2. Χρόνος

Η δράση πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους. Το σχέδιο δράσης προγραμματίζεται κι εφαρμόζεται εντός του σχολικού χρόνου. Η κατανομή χρόνου στις διάφορες ενέργειες της δράσης γίνεται ανάλογα με το αντικείμενο των διαφόρων ενεργειών

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Η συνήθης υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου (φωτοτυπικό μηχάνημα, υ/η, εκτυπωτής, αναλώσιμα)

4. Οικονομικοί πόροι

Δεν απαιτούνται πρόσθετοι οικονομικοί πόροι για την υλοποίηση της δράσης

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων και κηδεμόνων

Σχέδια παρατήρησης συμπεριφοράς

Ημερολόγιο σχολικής ζωής

Ημερολόγιο εκπαιδευτικών

6. Πηγές

Πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων

Καλές πρακτικές και προγράμματα που εξελίχθηκαν σε άλλα σχολεία, από ιστοσελίδες, έρευνες, ανακοινώσεις κ.λπ.

Ανατροφοδότηση από την Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης			
Διαδικασίες υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ- Νοέμ.	2ο τρίμ. Δεκ.- Φεβ.	3ο τρίμ. Μαρ.- Μαΐου
Προσδιορισμός και ιεράρχηση προβλημάτων	X		
Ανάδειξη κατάλληλων εκπαιδευτικών μεθόδων	X	X	X
Εκπόνηση πλαισίου κανόνων επιθυμητής συμπεριφοράς στο σχολείο	X		
Ανάπτυξη της συνεργασίας σχολείου – γονέων και κηδεμόνων.	X	X	X
Επιμόρφωση γονέων και κηδεμόνων	X		
Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων	X	X	X
Οι μαθητές ασκούνται στη διαμόρφωση και ενδυνάμωση δεξιοτήτων για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων	X	X	X
Παρουσίαση αποτελεσμάτων			X
Παρακολούθηση-Ανατροφοδότηση της δράσης	X	X	X
Αξιολόγηση της δράσης			X

--

Z. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Z1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

A. Προσδιορισμός και ιεράρχηση προβλημάτων:

Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς, ο σύλλογος διδασκόντων διερευνά και διατυπώνει τα προβλήματα, θέτει προτεραιότητες αντιμετώπισης (ομάδες-στόχος μαθητών, δυσκολίες στην επικοινωνία κ.λπ.) τις οποίες επανεξετάζει τακτικά, κυρίως στο 1^ο τρίμηνο, και επαναπροσδιορίζει, εάν κριθεί αναγκαίο.

Η δράση παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων και των ενεργειών στο ημερολόγιο του σχολείου

B. Ανάδειξη κατάλληλων εκπαιδευτικών μεθόδων:

Η δράση παρακολουθείται με την συμπλήρωση ερωτηματολογίου, την εκπόνηση συνδιδασκαλιών ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, την ανταλλαγή απόψεων και ανατροφοδότηση

Γ. Εκπόνηση πλαισίου κανόνων επιθυμητής συμπεριφοράς στο σχολείο:

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής και τις παρατηρήσεις των εκπαιδευτικών από την καθημερινή πραγματικότητα, στις τακτικές εβδομαδιαίες συναντήσεις. Ο συντονιστής της δράσης παρακολουθεί την εξέλιξη των εργασιών και, εάν απαιτείται, προσδιορίζει τροποποιήσεις των κανόνων, απλοποιήσεις, βελτιώσεις κ.λπ., με δικές του, αλλά και των άλλων εκπαιδευτικών προτάσεις.

Δ. Ανάπτυξη της συνεργασίας σχολείου – γονέων και κηδεμόνων:

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής

Ε. Επιμόρφωση γονέων και κηδεμόνων:

Η δράση παρακολουθείται με την καταγραφή των επιμορφωτικών συναντήσεων στο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής και με τις καταγραφές ποσοστού συμμετοχής των γονέων-κηδεμόνων σε αυτές. Στο τέλος των επιμορφωτικών συναντήσεων διανέμεται σχετικό ερωτηματολόγιο στους γονείς-κηδεμόνες.

ΣΤ. Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων:

Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με καταγραφή των εκδηλώσεων και των δράσεων στο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής και του ποσοστού συμμετοχής των μαθητών σε αυτές. Η εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των συμμετεχόντων και η ανάγκη υλοποίησης συμπληρωματικών δράσεων διαπιστώνεται με ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς-κηδεμόνες.

Z. Οι μαθητές ασκούνται στη διαμόρφωση και ενδυνάμωση δεξιοτήτων για

ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων:

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο των εκπαιδευτικών και με σχέδια παρατήρησης των μαθητών.

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Ανάδειξη κατάλληλων εκπαιδευτικών μεθόδων για την βελτίωση των σχέσεων ανάμεσα στους μαθητές

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Μέσα από σχετικά ερωτηματολόγια διαπιστώνεται η εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών μεθόδων στη διαχείριση (πρόληψη και αντιμετώπιση) αρνητικών συμπεριφορών και ο βαθμός αποτελεσματικότητάς τους.

Στόχος 2: Συνεργασία σχολείου-γονέων και κηδεμόνων για θέματα διαχείρισης της συμπεριφοράς των μαθητών

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου, τη συμμετοχή των γονέων στις επιμορφωτικές/ενημερωτικές συναντήσεις, τις απαντήσεις τους στα ερωτηματολόγια.

Στόχος 3: Διαμόρφωση κώδικα κανόνων επιθυμητής ενδοσχολικής συμπεριφοράς

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Από σχετικές καταγραφές στα πρακτικά του σχολείου και την συμπλήρωση ερωτηματολογίου από τους γονείς και κηδεμόνες, διαπιστώνεται η εκπόνηση ενός κοινού συναινετικού κώδικα κανόνων επιθυμητής συμπεριφοράς στο σχολείο.

Στόχος 4: Συμμετοχή των μαθητών στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες του σχολείου

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τη σύγκριση του ποσοστού ενεργού συμμετοχής των μαθητών στις δραστηριότητες του σχολείου σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Στόχος 5: Καλλιέργεια δεξιοτήτων στους μαθητές για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Διαπιστώνεται ο βαθμός αποδοχής και εφαρμογής του κώδικα και καταγράφεται η πορεία εκδήλωσης (φθίνουσα ή μη) των αρνητικών συμπεριφορών των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον.